

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ
ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ**

30 жовтня 2024 року

**Біла Церква
2024**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Олешко В.П., канд. с.-г. наук.

Василенко О.І., д-р філософії.

Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку:
матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 30 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 53 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

БАС М.О., ГАЛУШКА М.В., ПЕРЕХРЕСТЕНКО Р.Д., магістранти
Науковий керівник – **ПРИСЯЖНЮК Н.М.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ БІОТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ ЦІННИХ ПРОМИСЛОВИХ ВИДІВ РИБ В УМОВАХ ДП «ІРКЛІВСЬКИЙ РИБОРОЗПЛІДНИК РОСЛИНОЇДНИХ РИБ» ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В умовах ринкових економічних відносин особливого значення для ставової аквакультури України набуває пошук технологічних прийомів ведення рибництва, за яких вдається досягти максимального ефекту щодо використання природного біопродукційного потенціалу ставів із розширенням асортименту та підвищенням якості товарної продукції.

Ключові слова: планктофаг, веслоніс, полікультура, рибопродуктивність, аквакультура.

В процесі розвитку ставової аквакультури в Україні значної актуальності набуло застосування ресурсоощадних технологій напівінтенсивного та випасного вирощування риби, спрямованих на ефективне освоєння природних кормових ресурсів водойм та раціональне використання штучних кормів [1, 3]. Особливий інтерес при цьому викликає введення у полікультуру планктоноїдних риб, що характеризуються прискореним ростом та високою господарською цінністю. Одним з таких об'єктів риборозведення є завезений у країни Східної Європи представник північноамериканської іхтіофауни, єдиний планктофаг серед осетроподібних риб – веслоніс (*Polyodon spathula*), якого вважають одним з найцінніших прісноводних видів риб [1, 2, 4].

Оскільки сумісне вирощування риб з різним спектром живлення в умовах обмеженого застосування штучної годівлі сприяє істотному підвищенню загальної рибопродуктивності ставів та зменшує собівартість виробленої продукції, вирощування веслоноса доцільно здійснювати у полікультурі [3, 4, 5].

Важливе значення належить удосконаленню нормативно-технологічної бази товарного рибництва, завдяки додатковому введенню в полікультуру веслоноса, в умовах ставових господарств Полісся та Лісостепу, де зосереджена значна частина наявного ставового фонду країни та існують великі потенційні можливості для культивування цього північноамериканського інтродуцента [5].

Водночас слід зауважити, що в роботах більшості дослідників недостатня увага приділялась питанням організації зимівлі посадкового матеріалу веслоноса в ставах та дослідженням особливостей росту і живлення веслоноса у процесі товарного вирощування за дії різних чинників середовища ставів. Зазначені передумови стали підставою для проведення досліджень.

Обов'язковим компонентом полікультури з веслоносом в умовах ДП «Ірклівський риборозплідник рослиноїдних риб» був білий амур, що стримувало розвиток рослинності, насамперед у ставах невеликої площі. Макрофлора ставів формувалась переважно за рахунок ряски, латаття, очерету, осоки, рогузу, елодеї, рдестів, роголистника та нитчастих водоростей. Фітопланктон дослідних ставів був представлений: зеленими, синьо-зеленими, діатомовими та евгленовими водоростями. Середньосезонну біомасу фітопланктону дослідних ставів після внесення органічних добрив можна оцінити як задовільну для ведення ставового рибництва за показників 13,02-20,06 мг/дм. Зоопланктон дослідних ставів був представлений коловертками, гіллястовусими та веслоногими ракоподібними. При цьому середньосезонна біомаса зоопланктону ставів становила 4,93 – 6,89 г/м за загальної чисельності організмів 389,4 – 546,5 тис. екз./м. Середньосезонна біомаса м'якого зообентосу змінювалась у межах 3,7 – 5,8 г/м із домінуванням у видовому складі личинок хірономід та олігохет. Зимівля невеликих цьоголіток веслоноса середньою масою 96,4 г загалом сприяла встановленню рівня зимостійкості цього представника осетроподібних на першому році життя у період тривалої зимівлі у ставах типових

коропових господарств. Густота посадки риби у період зимівлі в господарстві складала 16,5 екз./га. Під час вирощування риби густота посадки однорічок веслоноса становила 60 – 62 екз./га. У загальній рибопродукції ставів кількість веслоноса змінювалась у межах 50,0 – 70,0 кг/га, що становило 4,0 – 7,0 %. Серед вирощених дволіток масу, більшу за 1,5 кг, у середньому мали близько 52,3 % риби. Водночас, цей показник індивідуальної маси, який за використання дрібного посадкового матеріалу доцільно вважати достатнім для реалізації товарної продукції веслоноса, був значно вищим (до 70 %) серед риби, вирощених з більшою середньосезонною біомасою зоопланктону. Серед вирощених дволіток веслоноса максимальні показники маси тіла серед вирощених особин веслоноса наближались до 2,06-2,52 кг із часткою у загальній чисельності риби дволітнього віку не більше 10-13,7 %. Протягом всього періоду вирощування дволіток веслоноса у їх раціоні переважали зоопланктонні кормові організми, частка яких у загальній кількості спожитої їжі в середньому змінювалась у межах 68,6 – 86,0 %. Упродовж періоду досліджень найбільшу роль у живленні веслоноса відігравали гіллястовусі ракоподібні за середньої частки цих кормових об'єктів у загальній кількості зоопланктонної поживи на рівні 65,3 – 86,2 %.

Таким чином, веслоноса можна віднести до найперспективніших видів риби для рибогосподарського освоєння у сучасній аквакультурі України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грудко Н. О. Аналіз росту маси тіла у процесі вирощування цьоголіток веслоноса у ставах. Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: IX міжнар. іхтіологічна наук.-практ. конф.: тези доп. Одеса, 2016. С. 60–63.
2. Корнієнко В.О., Грудко Н.О. Вирощування цьоголітків веслоноса в залежності від маси посадкового матеріалу. Наукове забезпечення раціонального використання екосистем Півдня України: регіон. наук.-практ. конф. викладачів, молодих вчених, аспірантів та студентів (присвячена 140-річчю Херсонського ДАУ): матер. Херсон, 2014. С. 17–20.
3. Третяк О. М. Рибницько-біологічні основи розведення та вирощування веслоноса *Polyodon spatuhula* (Walbaum) в аквакультурі України: автореф. дис. ... д-р с.-г. наук. Київ: ІРГ НААН, 2012. 48 с.
4. З досвіду вирощування товарного веслоноса в ставовій полікультурі лісостепової зони / Ганкевич Б. О. та ін. Рибогосподарська наука України. 2009. № 4. С. 70–76.
5. Третяк О.М. Економічна ефективність ставового рибництва з використанням у полікультурі американського веслоноса. Рибогосподарська наука України. 2010. № 1. С. 112–122.

УДК: 502/504.455

ВОВК М.І., магістрант

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління

Науковий керівник – **БАБАНЬ В.П.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ ШТУЧНИХ ВОДОЙМ БАСЕЙНУ ПІВДЕННОГО БУГУ В МЕЖАХ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Однією з характерних рис басейну Південного Бугу, яка відрізняє його від інших великих річок, є надзвичайно висока ступінь зарегульованості. Вінницька область є лідером в Україні за кількістю ставів та водосховищ. Основними джерелами забруднення штучних водойм басейну Південного Бугу в межах Вінницької області є промисловість, комунальне та сільське господарство, а також площинний змив органічних, неорганічних і біогенних речовин. З часом екологічний стан штучних водойм басейну р. Південний Буг у Вінницькій області значно погіршився через замулення, заболочення та забруднення хімічними і органічними речовинами.

Ключові слова: штучні водойми, басейн Південного Бугу, забруднення, став, водосховище.

Річка Південний Буг належить до числа великих річок басейну Чорного моря і є найбільшою, річковий басейн якої повністю розташований у межах України.

ЗМІСТ

Honcharuk V.V., Huliaiev O.M., Zabihailo O.V., Sliusarenko A.O. The cultivation of carp fishes on rented water bodies in current conditions.....	3
Бондаренко М.О., Панчук М.В., Гоц Р.Р., Слюсаренко А.О. Вплив інтенсифікаційних заходів на кормність водойм за вирощування риби.....	4
Гаптенко В.В., Денисов С.О., Ношенко С.А., Корчак В.В., Слюсаренко А.О. Аналіз вирощування рибопосадкового матеріалу корошових видів в умовах сьогодення.....	6
Klimov O.A., Kryzhanivskiy R.O., Khomiak O.A. Technological approaches of growing carp in polyculture with herbivorous fish.....	8
Войтенко В.І., Куприш А.С., Пересада А.В., Крикливий В.С., Гриневич Н.Є. Аналіз індикації бактеріофагів у воді акваріума.....	9
Кувшинов К.С., Чохленко М.М., Козік Д.Д., Гриневич Н.Є. Принципи підтримання здоров'я риб задля ефективного управління водними ресурсами.....	10
Опарик М.М., Юрін О.А., Остапюк О.М., Россоха В.В., Гриневич Н.Є. Сталі практики ведення аквакультури, що відповідають сучасним екологічним та економічним вимогам.....	12
Рудичева М.А., Шулько О.П. Глобальне потепління антарктиди: першопричини та наслідки.....	13
Софійчук А.Ю., Халахур І.В., Щербина В.Г., Гриневич Н.Є. Якість та безпечність води під час вирощування гідробіонтів.....	15
Тарасенко Д.А., Ізбаш П.В., Нестеренко В.Є., Гриневич Н.Є. Моніторинг і оцінка здоров'я гідробіонтів, екологічного стану природних водойм кіївщини.....	17
Савва А.А., Бабань В.П. Екологічна оцінка стану малих річок м. Вінниця.....	19
Revenok O.O., Kovalenko A.V., Naumeiko V.V., Hrynevych N.Ye, Zharchynska V.S. Crustacean aquaculture: advantages, prospects.....	21
Рогозовець Т.В., Соколовський М.С., Найченко В.О., Гриневич Н.Є., Жарчинська В.С. Вплив кліматичних змін на динаміку популяцій аборигенних видів риб.....	22
Сидоренко С.В., Шулько О.П., Романішина Т.О. Використання миючих засобів та їх заміна на екологічно чисті засоби.....	23
Кравчук В.М., Бітюцький В.С. Біогенний синтез наночастинок селену та їх застосування як альтернатива антибіотикам у птахівництві.....	25
Кузьменко Ю.В., Трофимчук А.М. Особливості інкубації ікри рослиноїдних риб в умовах ТОВ «Сквираплем-рибгосп».....	27
Гаврилюк К.О., Онищенко Л.С. Виробництво біогазу та переваги його використання у вирішенні енергетичних проблем.....	28
Бровко М.В., Гнатенко І.П., Петренко Я.Ю., Контуш А.О., Куновський Ю.В. Проблеми незаконного використання водних біоресурсів.....	29
Гальчинський Д.В., Зайченко М.М., Кологойда О.Ю., Кібальникова Д.О., Куновський Ю.В. Значення та перспективи використання водних живих ресурсів в умовах сучасних глобальних викликів і сталого розвитку.....	31
Іванюта С.А., Матурелі Д.А., Титаренко В.О., Шелифіст В.М., Олешко В.П. Оптимізація технології вирощування прісноводної креветки <i>Macrobrachium rosenbergii</i> в УЗВ.....	33
Пількевич М.М., Уманець А.Р., Білий О.І., Поліщук Я.Г., Гейко Л.М. Перспективи розвитку світового виробництва риби.....	35
Павелко Д.В., Дідик І.В., Веред П.І. Шумове навантаження на довкілля та його наслідки.....	37
Рацюк С.Ю., Хілов Є.В., Гембік В.О., Гембік А.О., Олешко В.П. Використання рослиноїдних видів риб в якості біологічного меліоратора поверхневих вод.....	38
Мануйлов І.С., Щур В.І., Дем'янченко О.В., Присяжнюк Н.М. Моніторинг сучасного стану та перспективи рибогосподарського використання іхтіофауни басейну річки Дніпро.....	40

Блоха Б.Р., Говорун А.Д., Несен П.В., Присяжнюк Н.М. Аналіз впливу окремих абіотичних факторів та технології вирощування на показники морфометрії кровотворних органів коропа (<i>Cyprinus carpio</i>).....	41
Півкорець Л.В., Полонський С.О., Пуш Р.А., Присяжнюк Н.М. Організація ветеринарно-санітарних заходів боротьби та профілактики окремих інвазійних хвороб коропа (<i>Cyprinus carpio</i>).....	43
Бас М.О., Галушка М.В., Перехрестенко Р.Д., Присяжнюк Н.М. Аналіз біотехнології вирощування цінних промислових видів риб в умовах ДП «Іркліївський риборозплідник рослиноїдних риб» Черкаської області.....	45
Вовк М.І. Джерела забруднення штучних водойм басейну Південного Бугу в межах Вінницької області.....	46
Волинець І.О., Скиба В.В. Аналіз акумуляції важких металів у ґрунтах ірослинності промислових зон на прикладі м. Сміла.....	48
Гаяк Н.В., Михайленко О.В. Розробка технології біодеградованого матеріалу.....	49